

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

ਭਾਰਤ ਦਾ ਗੱਜਟ

असाधारण

EXTRAORDINARY

अਸाधारण

भाग XIV—अनुभाग—1

PART-XIV-SECTION-1

ਭਾਗ-XIV—ਅਨੁਭਾਗ-1

ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤ

PUBLISHED BY AUTHORITY

ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

स0 2	नई दिल्ली, शुक्रवार, 14 जुलाई, 2017 / 23 आषाढ़, 1939	(शक) [खण्ड-XV]
NO. 2]	NEW DELHI, FRIDAY, JULY 14, 2017/23 ASADHA, 1939	(SAKA) [VOL-XV]
ਨं: 2]	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਸੁੱਕਰਵਾਰ, 14 ਜੁਲਾਈ, 2017/23 ਹਾੜ, 1939	(ਸ਼ਕ) [ਜਿਲਦ-XV]

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, FRIDAY, JULY 14, 2017/ASADHA, 23, 1939 (SAKA)

The translation in Punjabi of The Protection of Women From Domestic Violence Act, 2005 is hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under clause (a) of Section 2 of the Authoritative texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਦ੍ਰਾਲਾ
(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਸੁੱਕਰਵਾਰ, 14 ਜੁਲਾਈ, 2017/23 ਹਾੜ, 1939 (ਸ਼ਕ)

ਘਰੇਲੂ ਹਿੱਸਾ ਤੋਂ ਇਸਤਰੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ ਐਕਟ, 2005 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਪਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਉਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਇਸਤਰੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਐਕਟ, 2005

(2005 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 43)

(19 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ)

[13 ਨਵੰਬਰ, 2005]

ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ, ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ
ਅਧੀਨ ਗਰੰਠੀ ਸੂਚਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ
ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ
ਨਾਲ ਤੱਲਕ ਰੱਖਦੇ ਜਾਂ ਅਨੁਸੰਗਕ
ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ
ਲਈ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਛਪੰਜਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ:-

ਅਧਿਆਏ I

ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ

1.	(1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਇਸਤਰੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਐਕਟ, 2005 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।	ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ, ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਅਰੰਭ।
	(2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹੈ।	
	(3) ਇਹ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਤ ਕਰੇ।	
2.	ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨਾ ਲੋੜੇ,-	ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ
	(ਉ) “ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਇਸਤਰੀ ਜੋ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ ਜਾਂ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਥਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹਰਕਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ;	
	(ਅ) “ਬੱਚਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਨੁਕੂਲ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲਿਆ, ਮਤਰੇਆ ਜਾਂ ਲੈ-ਪਾਲਕ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;	
	(ਇ) “ਮੁਆਵਜਾ ਹੁਕਮ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ;	
	(ਸ) “ਸਪੁਰਦਗੀ ਹੁਕਮ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ;	
	(ਹ) “ਘਰੇਲੂ ਘਟਨਾ ਰਿਪੋਟ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਟ ਜੋ, ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ, ਮੁਕੱਰਰ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;	
	(ਕ) “ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ, ਜੋ ਸਾਂਝਾ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਦ ਉਹ ਸਗੋਤਰਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਆਹ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਵਰਗੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ;	

- (ਖ) “ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ” ਦਾ ਉਹ ਹੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- 1961 ਦਾ 28
(ਗ) “ਦਹੇਜ਼” ਦਾ ਉਹ ਹੀ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਦਹੇਜ਼ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ;
- 1974 ਦਾ 2
(ਘ) “ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਮਹਾਂਨਗਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜੋ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰਵੇਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ ਕਥਿਤ ਹੈ;
- (ਛ) “ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਸਹੂਲਤ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ ਅਧਿਸੂਚਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- (ਚ) “ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜੋ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਸਟੇਜ ਤੇ, ਹੁਕਮ ਦੇਵੇ;
- (ਛ) “ਅਧਿਸੂਚਨਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਤੇ “ਅਧਿਸੂਚਤ” ਪਦ ਦੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਥ ਕੱਢੇ ਜਾਣਗੇ;
- (ਜ) “ਮੁਕੱਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ;
- (ਝ) “ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ(1) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੋਈ ਅਫਸਰ;
- (ਝ) “ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਨਿਰੰਧਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੁਕਮ;
- (ਟ) “ਨਿਵਾਸ ਹੁਕਮ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਨਿਰੰਧਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ;
- (ਠ) “ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਬਾਲਗ ਨਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਹੈ :
- ਪਰਤੂ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਦੁਖਤ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਵਰਗੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਇਸਤਰੀ, ਪਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਸਾਥੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਫਾਈਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ;
- (ਡ) “ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ- ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਸ਼ੂਦਾ ਕੋਈ ਇਕਾਈ;
- (ਢ) “ਸਾਂਝਾ ਘਰ-ਬਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਜਿਹਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਜਿੱਥੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸਟੇਜ ਤੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇੱਕਲਿਆਂ, ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੱਕ, ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਸਮਤਾ- ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਿਨਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਜਾਂ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਉਸ ਘਰ-ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੱਕ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ;

- (ਣ) “ਪਨਾਹ ਘਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਨਾਹ ਘਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਨਾਹ ਘਰ ਅਧਿਸੂਚਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅਧਿਆਏ II

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ

3. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ, ਉਕਾਈ ਜਾਂ ਹਰਕਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਆਚਰਣ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਗਠਤ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਉਹ---

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।

- (ਉ) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜੀਵਨ, ਅੰਗ ਜਾਂ ਭਲਾਈ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਮਾਨਸਿਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਲਿੰਗਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਅ) ਕਿਸੇ ਦਹੇਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਮੁਲਵਾਨ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਗ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰੀ ਪੁਰਤੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਤਾਉਂਦਾ, ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ, ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਇ) ਖੰਡ(ਉ) ਜਾਂ ਖੰਡ (ਅ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਧਮਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਖਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਸ) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਹੋਰਵੇਂ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ।

ਵਿਆਖਿਆ 1---ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ,-----

- (i) “ਸਰੀਰਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਪੀੜ, ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ, ਅੰਗ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਕਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਹਮਲਾ, ਅਪਰਾਧਕ ਭੈਭੀਤਤਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਬਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;
- (ii) “ਲਿੰਗਕ ਦੁਰਵਰਤੋਂ” ਵਿੱਚ ਲਿੰਗਕ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਚਰਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ, ਉਸਦਾ ਅਨਾਦਰ ਜਾਂ ਹੋਰਵੇਂ ਉਸਦੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ਵਰਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ;

(iii) “ਜਬਾਨੀ ਅਤੇ ਜਜਬਾਤੀ ਦੁਰਵਰਤੇ” ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ—

- (ਉ) ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ, ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਉਣਾ, ਜਲੀਲ ਕਰਨਾ, ਗਾਲਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਨਰ ਬੱਚਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਉਣਾ ; ਅਤੇ
- (ਅ) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਕਤੀ ਨੂੰ, ਸਰੀਰਕ ਪੀੜ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਹਿੱਤਬੱਧ ਹੈ।

(iv) “ਆਰਥਿਕ ਦੁਰਵਰਤੇ” ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ—

- (ਉ) ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਵਾਜ਼ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤੋਂ ਵਾਂਡਿਆਂ ਕਰਨਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਹੋਰਵੇਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਜੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀ ਧਨ, ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਅਧੀਨ ਸੰਪਤੀ, ਸਾਂਝਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;
- (ਅ) ਘਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ, ਧਨਪਾਮ, ਭਾਵੇਂ, ਢੁਕੁੱਵੇਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਛੁੱਕੁੱਵੇਂ, ਮੁਲਵਾਨ ਵਸਤਾਂ ਸ਼ੇਅਰ, ਸਕਿਊਰਿਟੀਆਂ ਬਾਂਡ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਹਿੱਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਜ਼ਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਇਸਤਰੀ ਧਨ ਜਾਂ ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਥ ਬਦਲੀ; ਅਤੇ
- (ਇ) ਅਜਿਹੇ ਸਰੋਤਾਂ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੱਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਖਤ ਵਿਆਕਤੀ ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਪਖੋਗ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਲਗਾਤਾਰ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ।

ਵਿਆਖਿਆ II-ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ, ਉਕਾਈ ਜਾਂ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ “ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ” ਗਠਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤਬਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਧਿਆਏ III

ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ, ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ

ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵੀ।

- ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰਾਂ 4. (1) ਕੋਈ ਵਿਆਕਤੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਵਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਤਲਾਹ ਦੇ ਸਕੇਗਾ।
- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ(1) ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਆਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਤਲਾਹ ਬਾਰੇ ਉਸਦੀ, ਕੋਈ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਡੌਜ਼ਦਾਰੀ ਉਤਤਰਦਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

5. ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ, ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ, ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ, ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਕਰਤੱਵ | ਕੋਈ ਸਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਵੈਸੇ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ-
- (ੳ) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤੀ ਹੁਕਮ, ਕਿਸੇ ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹੁਕਮ, ਕਿਸੇ ਸਪੁਰਦਗੀ ਹੁਕਮ, ਕਿਸੇ ਨਿਵਾਸ ਹੁਕਮ, ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ;
  - (ਅ) ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬੱਧਤਾ ਦੀ;
  - (ਇ) ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬੱਧਤਾ ਦੀ;
  - (ਸ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1987 ਅਧੀਨ ਉਸਨੂੰ ਮੁਢਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ; 1987 ਦਾ 39
  - (ਹ) ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਸੁਸੰਗਤ ਹੋਵੇ, ਜਾਬਤਾ ਛੋਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 498 ਉਥਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਕਾਇਤ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗਾ: 1860 ਦਾ 45
- ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਬਤ ਇਤਲਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵ ਤੋਂ ਫਾਰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।
6. ਜੇ ਕੋਈ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਿਮੱਤ ਕੋਈ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ, ਕਿਸੇ ਪਨਾਹ ਘਰ ਦੇ ਇਨਚਾਰਜ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਉਸਨੂੰ ਪਨਾਹ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਨਾਹ ਘਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਇਨਚਾਰਜ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਨਾਹ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ।
7. ਜੇ, ਕੋਈ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਿਮੱਤ ਕੋਈ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ, ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ ਇਦਾਰੇ ਦੇ ਇਨਚਾਰਜ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਮੱਦਦ ਦੇਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ ਇਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਮੱਦਦ ਦੇਵੇਗਾ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਇਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ।
8. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਹਰੇਕ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿੰਨ੍ਹੇ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਉਹ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਧਿਸੂਚਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਨਿਭਾਏਗਾ। ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ।
- (2) ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (3) ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਤਹਿਤ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰੰਧਨ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।
9. (1) ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਕਰਤੱਵ ਹੋਣਗੇ-- ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਕਜ਼ਕਾਰ।
- (ੳ) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ;

(ਆ) ਕਿਸੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਰਿਪੋਟ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅੰਦਰ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਥਿਤ ਹੈ, ਦੇ ਇੰਨਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ;

(ਇ) ਜੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣਾ;

1987 ਦਾ 39

(ਸ) ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1987 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਰਰ ਫਾਰਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਮੁਫਤ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਣਾ;

(ਹ) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚਲੇ ਸਭ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਣ, ਪਨਾਹ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਇਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਸੁਚੀ ਬਣਾਉਣਾ;

(ਕ) ਜੇ ਕੋਈ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਨਾਹ ਘਰ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਟ ਦੀ ਇੱਕ ਨਕਲ ਉਸ ਥਾਣੇ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਜਿਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਨਾਹ ਘਰ ਸਥਿੱਤ ਹੈ;

(ਖ) ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨੇ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਦੀ ਨਕਲ ਥਾਣੇ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ ਕਥਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ;

1974 ਦਾ 2

(ਗ) ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਾ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਰਰ ਜਾਬਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਪਾਦਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਘ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ, ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ।

(2) ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਰੋਪੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ।

ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤੇ ।
1860 ਦਾ 21

10. (1) ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਜੋ ਇਸ ਨਮਿੱਤ ਬਣਾਏ ਜਾਣ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਨ ਐਕਟ, 1860 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਸ਼ੁਦਾ ਸਵੈ- ਇੱਛਕ ਸਭਾ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਤਤਸ਼ੇਖਣ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਸ਼ੁਦਾ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ- ਪੂਰਨ ਸਾਧਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਚਕਿਤਸਾ, ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੇਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਏਗੀ।

1956 ਦਾ 1

- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਸ਼ੁਦਾ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਕੋਲ, ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ—
- (ਉ) ਜੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਮੁਕੱਰਰ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇਕ ਨਕਲ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ, ਜਿਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ;
- (ਅ) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਥਾਣੇ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅੰਦਰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਪੋਟ ਦੀ ਨਕਲ ਭੇਜਣਾ;
- (ਇ) ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜੇ, ਪਨਾਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਉਸ ਥਾਣੇ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅੰਦਰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਭੇਜਣਾ।
- (੩) ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਜ਼ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨੋਕ-ਨੀਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਤਪਰਜਿਤ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਵਾ, ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

11. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਰਿਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਉਪਾਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ—
 ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਤੇਵਾਂ
- (ਉ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ, ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਪਿੰਟ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨਿਯਮਤ ਵਕਫ਼ਿਆਂ ਤੇ, ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;
- (ਅ) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ;
- (ਇ) ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦ- ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਗੁਹਿ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਮਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;
- (ਸ) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰੋਟੋਕੋਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਰੱਖਣਾ।

ਅਧਿਆਏ IV

ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਬਤਾ

12. (1) ਕੋਈ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਮਿੱਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਰਾਹਤਾਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਸਕੇਗਾ :
- ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣਾ।

ਪਰੰਤੂ ਅਜਿਹੀ ਦਰਖਾਸਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਘਰੇਲੂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ।

- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਹਰਕਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਤ ਹੋਈਆਂ ਹਾਨੀਆਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹਰਜ਼ਾਨੇ ਲਈ ਦਾਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹਰਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕੇਗੀ:

ਪਰੰਤੂ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹਰਜ਼ਾਨੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਦੇ ਲਈ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਥੇ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਰਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ, ਉਸ ਰਕਮ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਗਰੀ ਅਧੀਨ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਮੁਜ਼ਰਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਾਬਤਾ ਦੀਵਾਨੀ ਸੰਘਤਾ, 1908 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤੱਤਸਮਾਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਉਹ ਡਿਗਰੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਜ਼ਰਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਲਈ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੈ, ਇਜ਼ਰਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।

1908 ਦਾ 5

- (3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹਰਿਕ ਦਰਖਾਸਤ, ਅਜਿਹੇ ਡਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਹਿਤ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਜਿੰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਹੋਵੇਗੀ।
- (4) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ, ਜੋ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਿਯਤ ਕਰੇਗਾ।
- (5) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਰਿਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ, ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁਦੱਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ।

ਨੋਟਿਸ ਦੀ
ਤਾਮੀਲ।

13. (1) ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਉਸ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋ ਦਿਨ ਦੀ ਮੁਦੱਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਸ ਦੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਮੀਲ ਕਰਵਾਏਗਾ।

- (2) ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਦਾ ਅਜਿਹੇ ਡਾਰਮ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

- ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ। 14. (1) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਟੇਜ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਜਾਂ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕਲਿਆਂ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਜੋ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ ਰਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਹੋਵੇ, ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੇਗਾ।
- (2) ਜਿਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ, ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਨਾ ਵੱਧ ਦੀ ਮੁਦੱਤ ਅੰਦਰ ਨਿਯਤ ਕਰੇਗਾ।

15. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਪਣੇ ਕਾਜ਼ਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਮਾਹਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ।
16. ਜੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਕਾਰਵਾਈ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ।
17. (1) ਤਤਸ਼ੰਖ ਨਾਫਜ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ, ਘਰੇਲੂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹਰਿਕ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਘਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੱਕ ਜਾਂ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਹਿੱਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ।
(2) ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੋਈ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਘਰਬਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੱਢਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ।
18. ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਪਰਨੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੈ, ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਮਨੁੰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ --- ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ।
- (ਇ) ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਕਰਨਾ;
- (ਅ) ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣਾ;
- (ਇ) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਜੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿਥੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ;
- (ਸ) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਪੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਜਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪਰਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;
- (ਹ) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘੁਕਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਲੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਉਪਭੋਗ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕੋਈ ਧਨ ਧਾਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਇਸਤਰੀ ਧਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘੁਕਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਇੱਕਲੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੀ ਹੱਥ ਬਦਲੀ, ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਲਾਕਰਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਨਾ;
- (ਕ) ਆਸਰਿਤਾਂ, ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੋ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਤ ਕਰਨਾ;
- (ਖ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਹਰਕਤ ਕਰਨੀ ਜੋ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।
19. (1) ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇਹ ਨਿਵਾਸ ਹੁਕਮ । ਤਸੱਲੀ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ, ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆ ਨਿਵਾਸ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇਗਾ--

- (ੳ) ਸਾਂਝਾ ਘਰ ਬਾਰ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਕਾਬਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦਾ ਉਸ ਸਾਂਝਾਂ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਸਮਤਾ ਪੂਰਨ ਹਿੱਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ;
- (ਅ) ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ, ਉਸ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਖੁੱਦ ਹਟ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ;
- (ੳ) ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਘਰ ਬਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ;
- (ਸ) ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਬਾਰ ਦੀ ਹੱਥ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਗੁਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ;
- (ਹ) ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇਹਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤਿਆਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ; ਜਾਂ
- (ਕ) ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਸੇ ਹੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਦਲਵੀਂ ਵਾਸ ਸਹੂਲਤ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਾਉਣਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਘਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪਤੌਂਗ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਾਂ, ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜਨ, ਉਸਦੇ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਰਨਾ:
- ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਕਿ ਬੰਡ (ਅ) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਇਸਤਰੀ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (2) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਲਈ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਰੋਪ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਵਾਜ਼ਬ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।
  - (3) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਤੋਂ ਜਾਮਨਾ ਸਹਿਤ ਜਾਂ ਰਹਿਤ ਬੌਂਡ ਤਕਮੀਲ ਕਰਨਾ ਲੋੜ ਸਕੇਗਾ।
  - (4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਏ VIII ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
  - (5) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਦੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਨਚਾਰਜ ਅਫਸਰ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਹਿਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਿਮੱਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।
  - (6) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਂਧਾਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਤੇ ਅਰੋਪ ਸਕੇਗਾ।
  - (7) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਉਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਨਚਾਰਜ ਅਫਸਰ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਹਿਪਾਲਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੇਗਾ।

- (8) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਇਸਤਰੀ ਧਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਮੂਲਵਾਨ ਸਕਿਊਰਿਟੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੇਗਾ।
20. (1) ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ। ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ,---
- (ਇ) ਕਮਾਈ ਦੀ ਹਾਨੀ;
- (ਅ) ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ;
- (ਇ) ਕਿਸੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਸ਼, ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹਾਨੀ; ਅਤੇ
- (ਸ) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਦਾ ਭਰਣ-ਪੋਖਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਤੱਤ ਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਆਧੀਨ ਹੋਇਆ ਭਰਣ-ਪੋਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹੋਇਆ ਹੁਕਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
- (2) ਇਸ ਧਾਰਾ ਆਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ, ਚੋਖੀ, ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਵਾਜ਼ਬ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਸ ਮਿਆਰ ਦੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਈ ਹੈ, ਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- (3) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਲੋੜਨ, ਭਰਣ-ਪੋਖਣ ਦੀ ਮੁਨਾਸਬ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਮਾਸਕ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- (4) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਨਚਾਰਜ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇਕ ਨਕਲ ਭੇਜੇਗਾ।
- (5) ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ ਉਲਿਖਤ ਮੁੱਦਤ ਅੰਦਰ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ।
- (6) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਿਰੰਧਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੇ ਨਿਯੋਜਕ ਜਾਂ ਰਿਹਣੀ ਨੂੰ, ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਉਜ਼ਰਤ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਰਿਣ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਿਣ ਦਾ ਇਕ ਭਾਗ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕੇਗਾ, ਜੋ ਰਕਮ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਮਾਲੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।
21. ਤੱਤ ਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹਿਫਜ਼ਾਤ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਟੇਜ ਤੇ, ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਨਿਮਿੱਤ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਰਜ਼ੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਹੁਕਮ।

ਦੇ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਇੰਤਜਾਮ ਨੂੰ ਉਲੱਖਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ:

ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਜਿਹੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ।

- ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੁਕਮ।** 22. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਤੋਂ ਅਤਿਰਿਕਤ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦਰਖਾਸਤ ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹਾਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸੀਹੇ ਅਤੇ ਜਜਬਾਤੀ ਕਸ਼ਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਹਰਜ਼ਾਨੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।
- ਅੰਤਰਮ ਅਤੇ ਇਕਤਰਫਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।** 23. (1) ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਅੰਤਰਮ ਹੁਕਮ, ਜੋ ਉਹ ਨਿਆਂ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।
(2) ਜੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜੋ ਮੁੱਕਰਰ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 18, ਧਾਰਾ 19, ਧਾਰਾ 20, ਧਾਰਾ 22 ਅਧੀਨ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਤਰਫਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕੇਗਾ।
- ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ।** 24. ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਸਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇਕ ਨਕਲ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾ ਨੂੰ, ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਨਚਾਰਜ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਜਿਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅੰਦਰ ਸਥਿੱਤ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਤੇ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੂੰ, ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਦਲ-ਬਦਲ।** 25. (1) ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਰਜੀ ਦੇਣ ਤੱਕ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਰਹੇਗਾ।
(2) ਜੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ, ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਤੋਂ ਦਰਖਾਸਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਦਲ-ਬਦਲ, ਰੂਪ-ਭੇਦ ਜਾਂ ਪਰਤਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲਮਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ, ਜੋ ਉਹ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝੇ, ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।
- ਹੋਰ ਦਾਵਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ।** 26. (1) ਧਾਰਾਵਾਂ 18, 19, 20, 21, ਅਤੇ 22 ਅਧੀਨ ਉਪੱਲਬਧ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ, ਫੈਮਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ, ਜੋ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਵੀ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।
(2) ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕੋਈ ਰਾਹਤ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਜਿਸ ਦੀ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

- (3) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜੇ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਬਾਰੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ ।
27. (1) ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤਾ। ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ---
- (ੳ) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਅ) ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਇ) ਦਾਵੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤਵਾਨ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ।
- (2) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਾਫਜ਼ ਕਰਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ।
28. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰਵੇਂ ਉਪਬੰਧਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 12, 18, 19, 20, 21, 22 ਅਤੇ 23 ਅਧੀਨ ਜਾਬਤਾ। ਸਭ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ, ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਹੋਣਗੇ। 1974 ਦਾ 2
- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਦਰਖ਼ਸਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਖੁਦ ਆਪਣਾ ਜਾਬਤਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ ।
29. ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਤਾਮੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਧੀਲ ਹੋਵੇਗੀ । ਅਧੀਲ।

ਅਧਿਆਏ V

ਛਟਕਲ

30. ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਦ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਰਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਤਤਪਰਜਿਤ ਹੋਵੇ, ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣਾ। 1860 ਦਾ 45
31. (1) ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਮ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਦ ਨਾਲ ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਇਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਚੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ ਦੋਨਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਡੱਨਾ।
- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਿਚਾਰਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਮਲਯੋਗ ਹੋਵੇ ਉਸ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ

ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਉਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਮੁਲਜਮ ਦੁਆਰਾ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਕਥਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- 1860 ਦਾ 45
1961 ਦਾ 28
- (3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੋਜ਼ਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 498 ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਸੰਘਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਦਾਜ਼ ਮਨਾਹੀ ਐਕਟ 1961, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਚਾਰਜ ਲਗਾ ਸਕੇਗਾ, ਜੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਹੋਣਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ
ਹੱਥ ਪਾਉਣਯੋਗ
ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ
ਸਥਤ।
1974 ਦਾ 2
32. (1) ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੋਜ਼ਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ- ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹੱਥ ਪਾਉਣਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਹੋਵੇਗਾ।
(2) ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇਕ ਮਾਤਰ ਗਵਾਹੀ ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਮੁਲਜਮ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ
ਦੁਆਰਾ ਕਰਤੇ ਵਾਲਾ
ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ
ਡੰਨ।
33. ਜੇ ਕੋਈ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ, ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲੋੜੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਕਰਤਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਦ ਨਾਲ ਜਿਸ ਦੀ ਅਉਧ ਇਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ ਦੋਨਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ
ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ
ਅਪਰਾਧ ਪੁਲਿਸ
ਦੁਆਰਾ ਹੱਥ
ਪਾਉਣਯੋਗ ਹੋਣਾ।
34. ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਨਮਿੱਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਫਾਈਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।
- ਐਕਟ ਦਾ ਕਿਸੇ
ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ
ਅਲਪਣ ਕਰਨ
ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਣ।
35. ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਿਤਵਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਤ ਜਾਂ ਕਾਰਤ ਹੋਣ ਸੰਭਾਵੀ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਵਾ, ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਨਾਲ
ਕੀਤੀ ਗਈ
ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ
ਬਚਾਉ।
36. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫਜ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਲਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ।
- ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
ਦੀ ਨਿਯਮ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।
37. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।
(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-
(ਉ) ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਜ਼ਰਬਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ- ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ;
(ਅ) ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ- ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਤਹਿਤ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਰੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ;

- (੯) ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ(1) ਦੇ ਖੰਡ (ਆ) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਘਰੇਲੂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ;
- (੧੦) ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਏ) ਅਧੀਨ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ;
- (੧੧) ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਸ) ਅਧੀਨ ਸਿਕਾਇਤ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ;
- (੧੨) ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਘ) ਅਧੀਨ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵ;
- (੧੩) ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਨੂੰ ਵਿਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ;
- (੧੪) ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਹਤ ਮੰਗਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੇਰਵੇ ਜੋ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ;
- (੧੫) ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਤਾਮੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ;
- (੧੬) ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ(2) ਅਧੀਨ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਫਾਰਮ;
- (੧੭) ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ ਜੋ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰੱਖੇਗਾ;
- (੧੮) ਫਾਰਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ- ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਦੁਖਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ;
- (੧੯) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ, ਜੋ ਮੁਕਰੱਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (੨੦) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁਦੱਤ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਇਜਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਬਰਹਮ ਅਵਤਾਰ ਅਗਰਵਾਲ
ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ।